

Regeringskansliet
Ert dnr LI2026/01127

Vilhelmina Kommuns yttrande på remiss av promemorian Kommunal och regional finansiering av flyglinjer med allmän trafikplikt

Sammanfattning

Vilhelmina kommun tillstyrker i huvudsak förslaget att kommuner och regioner ska kunna medfinansiera statliga flyglinjer med allmän trafikplikt samt, under vissa förutsättningar, finansiera nya flyglinjer. Förslaget kan bidra till förbättrad tillgänglighet i glesbefolkade delar av landet där flyget utgör en grundläggande förutsättning för näringsliv, offentlig service och regional utveckling.

Samtidigt vill Vilhelmina kommun understryka att det statliga ansvaret för grundläggande tillgänglighet inte får förskjutas till kommuner och regioner med begränsad skattekraft. För inlandskommuner som Vilhelmina kan även relativt begränsade medfinansieringskrav få betydande ekonomiska konsekvenser.

Flygets betydelse för inlandet

För Vilhelmina kommun och andra inlandskommuner är flyget inte ett komplement till andra transportslag utan en nödvändig del av transportsystemet. De långa avstånden till större arbetsmarknader, specialistvård, statliga funktioner och nationella transportnav innebär att tillgänglighet med flyg har stor betydelse för både invånare och företag.

Promemorian beskriver att allmän trafikplikt får införas när en flyglinje är väsentlig för den ekonomiska och sociala utvecklingen i regionen. Vilhelmina kommun delar denna bedömning och anser att detta särskilt gäller för glesbefolkade inlandskommuner där alternativa transportmöjligheter ofta är tidsmässigt otillräckliga.

Risk för kostnadsövertäring

Bolaget ser positivt på att promemorian uttryckligen anger att avsikten inte är att lätta det statliga ansvaret för flyglinjer med allmän trafikplikt. Vi vill dock framhålla att den praktiska effekten kan bli att kommuner och regioner upplever ett tryck att medfinansiera trafik för att upprätthålla eller förbättra tillgängligheten.

I promemorian anges att kommuner och regioner ska bära fullt kostnadsansvar för tillkommande trafik och att även administrativa kostnader för ansökningar, upphandling och avtalsförvaltning tillkommer. För små kommuner och kommunala flygplatsbolag med begränsade resurser är detta en central fråga. Även om medfinansiering är frivillig kan skillnaden i ekonomiska förutsättningar mellan olika delar av landet leda till ojämlik tillgänglighet.

Lokaliseringsprincipen

Vilhelmina kommun tillstyrker förslaget om ett uttryckligt undantag från lokaliseringsprincipen för finansiering av flyglinjer med allmän trafikplikt. Flyglinjer har ofta nytta för ett större geografiskt område än den enskilda kommunen och det är viktigt att rättsläget blir tydligt.

Det är också positivt att promemorian anger att undantaget ska förutsätta särskilda skäl och regional nytta för ett större område än varje enskild kommun.

Trafikverkets roll

Vilhelmina kommun delar bedömningen att Trafikverket även fortsättningsvis bör vara den myndighet som beslutar om allmän trafikplikt. En enhetlig nationell tillämpning av EU:s regelverk är viktigt för rättssäkerhet och likvärdig behandling.

Det är dock viktigt att Trafikverket i sina bedömningar ges ett tydligt uppdrag att beakta förutsättningarna i glesbygd och inland, inklusive restidsnytta, tillgång till samhällsviktig service och regional utveckling.

Avslutande synpunkter

Vilhelmina kommun ser positivt på ambitionen att stärka det regionala inflytandet över flygtrafik med allmän trafikplikt. Förslaget kan skapa bättre möjligheter att anpassa trafiken till lokala och regionala behov.

För att reformen ska bli långsiktigt hållbar krävs dock att:

- det statliga grundansvaret för tillgänglighet i hela landet tydligt kvarstår,
- ekonomiskt svaga inlandskommuner inte missgynnas,
- eventuella medfinansieringskrav följs av riktade statliga kompensationsmöjligheter.

Vilhelmina kommun vill särskilt understryka att tillgänglighet till och från inlandet är en nationell angelägenhet. Ett system där förbättrad tillgänglighet i praktiken blir beroende av den enskilda kommunens ekonomiska styrka riskerar att motverka målet om ett sammanhållet och tillgängligt Sverige.

Vilhelmina Kommun

Andreas Eliasson
Kommunstyrelsens ordförande

Besöksadress
Torget 6
912 81 Vilhelmina

Telefon
0940-140 00

E-post
Info@vilhelmina.se

Webbplats
vilhelmina.se

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Andreas Eliasson

Datum: 2026-10-08 08:59

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

AA415ECFBFB13E21621A5575EC0275CD069FE2AC719D712E98849A0FB7577A13